

ZÁPIS O PRVNÍ VÁLCE ANEB VOJENSKÁ ANABÁZE JAKUBA PLACHÉHO

II. ČÁST

Rok 1914

V úterý jsem byl na cvičišti, a když jsme šli v 11 hod. domů, tak slyším volání: „Plachý“! Divil jsem se, co na mě chtějí a prý: „Pojedeš se skupinou do Vídně“. Náhodou jsem potkal hejtmana Böhma, a tak jsem jej žádal, abych nemusel do Vídně. „A kdo je tvůj kamarád?“, povídám, že Křížek. Zatřásl hlavou a povídá: „Já voják, ty voják a voják musí poslouchat. Pojedeš do Vídně a dost“. Že prý pojedeme hned a já poslal po někom šaty domů, tak jsem šel na nádraží, ještě jsem jej tam zastihl. Šaty jsem si vzal, odevzdal vyfasované a opět se chystal do Vídně. Jeli jsme ve středu ráno. V úterý jsem se šel podívat na odchod 81. pluku. Hrála samozřejmě hudba, pak najednou se ozvalo „Singen!“. Bylo však slyšet jen „Gott im Himmel“ a už zde byl „Kde domov můj“, otevírala se okna a bylo slyšet jen naší hymnu. Bylo vidět, že důstojníci by rádi zamezili zpěv český – ale jak? Současně byly vyměňovány praporky ve zbraních – černožluté za červenobílé a černožluté zůstaly na ulici zašlapané. Myslím, že se to neopakovalo. Tam jsme pokývli s Josefem na sebe a viděli jsme se až v roce 1918 na stanici Šála zase jako vojáci na Urale, jako legionáři. Negativní kritika na zpěv slyšet nebyla.

Ve středu záhy ráno jsme jeli do Vídně. Bylo nás 80, z okolí jen Janek z Hradišku a Brázda z Lipolce. Po cestě bylo živo, zpěvu dost. Šel jsem se podívat, je-li ještě někdo bez nálady. Smluvili jsme se s Cejkem, také silným člověkem. Měl jsem za to, že je také venkovan, ale on byl učitelem. Byl jsem čas ve Vídni mezi nimi a bylo to dobré. Říkal, že by se rád podíval do Štěpánského kostela na svátek narození Panny Marie. Když jsme přijeli do kasáren 24. pluku Landverů, tak jsme všichni poslali zprávy domů a do dvou hodin měli volno. Šel jsem po dvoře a přes ulici jsem viděl nápis „C. K. Landwehr mundur depot“. I vzpomněl jsem si, že tam rukoval Marek Ludvík odvedle. Našel jsem jej a byl jsem tam až do jedné hodiny, kdy šli do práce. Šel jsem na chodbu na nástup, kde jsem již scházel a byl zato pokárán. Já vytáhl hodinky a povídám, že jsme se měli hlásit ve dvě hodiny a je půl druhé. Šikovatel se omlouval, že se přehlédl, že měl za to, že je půl třetí a propustil nás v půl páté. Druhý den ráno jsme šli do Štěpánského kostela. Když jsme šli zpět, vysvětloval jsem Cejkovi, jak hledat nápisy a označení ulic. Později mi děkoval. Pak říkal, že by potřeboval v neděli volno. Tak jsme šli a přihlásili se oba do služby. Šli jsme na jižní nádraží. Bylo nás tam ve službě 32. Bylo tam hodně hlučno. Objevil se tam kolovrátek a ti namazaní poroučeli hrát hymnu. A tak jsme je museli vyvést ven z nádraží. Pak jsme byli ještě jednou ve službě a Cejpek říkal: „Mám protekci a chceš-li, pojď se mnou do nemocnice“. Byla tam část kasáren ustavena za nemocnici, já však odmítl. Přesto jsem ve Vídni hleděl, co nejdále odchod do pole. Stavěli nový oddíl strojních pušek, nejméně šest neděl výcvik – tak jsem se přihlásil. Chodili jsme cvičit do 10. okresu. Byl tam obrlajtnant Bauer, rodák z Přerova, ale česky neuměl. Vodíval nás stranou a míval poučky. Také říkal, jak francouzští sociální demokraté se ptali, zda půjdou sociální demokraté němečtí do války a Liebknecht, německý předseda sociálních demokratů jim vzkázal, že jsou napřed Němci a tím padlo vše jednání. Ve smyslu rakouského vlastenectví byly jeho rozmluvy. Byli jsme veskrz starší. Když jsem se pak přihlásil k výcviku, šla už první marškompanie jako doplněk a já byl na čas ulit.

Ve Vídni bylo dobře. Jezdil jsem s Petrem Burešem na třináctý okres a to dosti často. Měl dva roky starého chlapce a hrával jsem si s ním. Také jsme se často scházeli s Markem Ludvíkem. Chodíval jsem také za bratrancem Petrem Staňkem z Borku, který bydlel ve třetím okrese. Měl jedenáctiletého

chlapce, který běhal po ulicích a jednou přiběhl na otce: „Vater, was ist nazdar“? Otec však nevyhověl otázce a přišel za mnou. Říkám mu, že je to český pozdrav a na co to potřebuje vědět? „Víš to je tak. Jeli po dráze dva vojáci, my jsme křičeli nazdar a oni nám hlučně odpovídali a policajti nás honili. My z toho měli radost a teď když jedou vojáci, křičíme nazdar a policajti nás honí“.

Skoro každý den jsem si koupil ¼ litru vína za pět krejcarů. Asi 14 dní jsme bývali na dvoře a pak jsme nosili kulomet na rameně na cvičák. Pak nás doplnili na 42, dali nového velitele a začala vojna. Počátkem října napadlo trochu sněhu a já si vzal naboso boty a druhý den jsem šel k marodvizitě. Lékař mě prohlídl a poslal na posádkový špitál č. 2 v 9. okrese. Tam prohlížel prof. Thomayer. Prohlídl mě a napsal do papíru „nález bude poslán dodatečně“. Když jsem přišel do kasáren, řekli: „Dobře, budeš tak dlouho marod, dokud nepřijde nález“. Byl jsem přidělen ke služební četě a chodil do služby. Také byl pohřeb jakéhosi poručíka a naši četou sehnali na pohřeb na salvu. Dopadlo to dobře. Také nás pět chodilo na čestnou stráž k paláci arcivévodý Reinera. Říkali, že tam byla služba ošemetná, a že teď to ujde. Naposled jsme tam byli ze starého na Nový rok.

Ed. Martin Rychlík